

Âkif Abi'yle Son Konuşmamız Vesilesiyle Birkaç Not

Âkif Abi'yi anlamak için her şeyden evvel entelektüel birikimin ve eleştirinin gerekliliği üzerinde tefekkür etmek gerekir. Zaten o medyada şu veya bu şekilde iddiası olan birinin, sosyolojiden kültürel çalışmalara, semiyolojiden tarihe, uluslararası ilişkilerden fotoğrafa kadar geniş bir yelpaze ile ilgili olmak zorunda olduğunun farkındaydı hep.

Asım ÖZ

“Çizgisiz Defter’e baktın mı? Nasıl görünüyor?”
Âkif Emre, 12 Mart 2016, Cumartesi, 15.54

“Ölüm kendini bir kayıp olarak meydana vursa da, bunu daha ziyade geride kalanlar böyle deneyimleyeceklerdir. İşbu kaybın yaşanması, can verinin “yaşadığı” varlık kaybını bizatihi erişimimize açmış olmayacaktır. Başkalarının can verişini sahici anlamda tecrübe edemeyiz, olsa olsa onların “yanında” oluruz sadece.”

Martin Heidegger

Merhum Âkif Abi'nin ardından yazmak hem zor hem de gerekli. Bir kere her şeyi yazmak doğru olmaz, mahrem olanların önemli bir kısmı yazılmamalı da. Ama bazılarını yazmadan da olmaz. Şimdiye kadar hakkında yazılanlarda da görüldüğü üzere her okurun, her tanıyanın bir Âkif Emre'si vardır, bunu yadsımak mümkün değil. Söylemem gerek: Doğrusu daha şimdiden Âkif Abi'yi sağlığında bahusus son yıllarda hatırlamayan medyada, sosyal medyada, twitterda cıvıldaşan, onu *nostalji* yahut hesaplaşma nesnesi kılan acül ve bir o kadar da hırslı köşebent yazılarının semtine de uğramamak lazım. Geride kalanlarla ilgili bu karakterizasyon bile çok acı verici!

Âkif Abi'yi anlamak için her şeyden evvel entelektüel birikimin ve eleştirinin gerekliliği üzerinde tefekkür etmek gerekir. Zaten o medyada şu veya bu şekilde iddiası olan birinin, sosyolojiden kültürel çalışmalara, semiyolojiden tarihe, uluslararası ilişkilerden fotoğrafa kadar geniş bir yelpaze ile ilgili olmak zorunda olduğunun farkındaydı hep. Artık bir tek ödev var; mesafeli olmak

ve bir tek erdem; istikamet üzere olmak. Bu yapılmadığı takdirde hem Âkif Abi'nin yasını tutup, onun erdemlerini yüceltmek hem de sanki onun söylediklerini hiç okumamış, duymamış gibi sosyal medyanın ileti bombardımanı içinde, alışıldık biçimde yüzüp durmak marifet addedilecektir. Aslında mesele şuna gelip dayanmaktadır: Galiba ölüm, hep başkalarının ölümü... Ne diyelim: “Cehaletin cesur sıçrayışları...”

Hepimizin içinde olduğu bir cangıl var o da şu aslında: “Ölen bir kişinin ardından onun ölümü hakkında; ölüm hakkında değil, ölen kişinin yaşamı hakkında konuşuyoruz. Yani ölüm değil yine yaşam hakkında konuşuyoruz.” Herhalde, Âkif Abi'nin vefatı haberini aldığım bizim Cemil bunun için Heidegger'in *Varlık ve Zaman* kitabındaki şu bölümü okumam için bana gönderecekti: “Başkalarının Ölümünün Deneyimlenebilirliği ve Bir Bütün Olarak Dasein'in Kavranılma İmkânı”

Cemil'in bu hatırlatması çerçevesinde Âkif Abi'nin “bizim ‘dünyamızı’ terk edip onu geride bıraktığını” ama “biz geride kalanların, kendi dünyamızdan hareketle onunla birlikte olabilmek” imkânına tutunmaya mahkûm oluşumuzun da tesiriyle başka meselelere temas eden ve biraz da “telefon tınısına” yaslanan bir Âkif Abi portesi çizmeyi deneyeceğim. Onun gazete yazılarında çizdiği portrelere özenmeden bunu yapacağım elbet. Kaldı ki onun da aşına olduğu bir şeydi, “telefon kardeşliği” yahut “Yüz yüze belki aylardır görüşmediği dostları ile telefonla yüz yüzelğin yakınlığı”... Merhume Ayşe Şasa hanımefendi ile konuşmalarından hatırladığım kadarıyla en azından. Anlarımın anılarından izler sunacağım, notlar şeklinde.

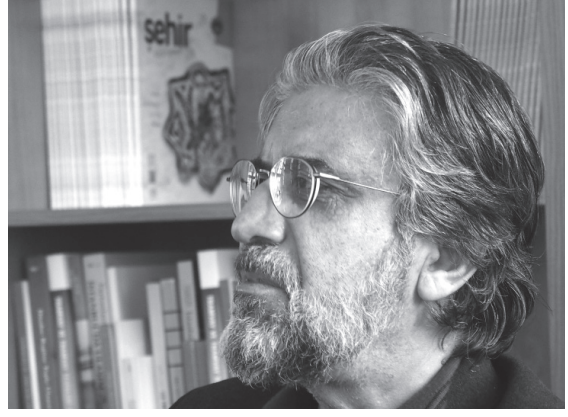
***

Âkif Abi'yle son telefon konuşmamız 16 Mayıs 2017 akşamında saat 21 sularında oldu. Çay içiyorum evdeyim, demişti. Yarım saati aşan konuşmamız aslında onunla her daim yaptığımız konuşmaların daha doğrusu sohbetlerin bir devamıydı, aynı zamanda da özeti. Laf aramızda Âkif Abi dâhil olmak üzere "Abi"lerimle yüz yüze istediğim gibi konuşmakta hep zorlanırım. Bu yüzden telefon konuşmalarına sığınırım. O gece de böyle oldu. Sesi polen mevsiminden olsa gerek biraz incelmmişti. Haberiyaat sitesi hayırlı olsun dedim. Sitenin adının tek "y"li oluşu üzerine konuştuk biraz. Hatta bakliyat kelimesi üzerinden latife yaparak kahkaha atmıştı.

Çıkmak üzere olan, İslâmcılık odaklı kitabından söz açtık. Adında kesinlikle İslâmcılık kelimesinin geçmemesi ve çağrışımsal olması üzerinde mutabık kaldık. Uzun olacak sunuşunu tamamlayamadığını söylemişti. Bense Abi bayramda Erciyes'e giderseniz, orada hitama erer, demiştim. O da Kayseri'de uzun kalamayacağını, işlerin çok olduğunu söyledi. Kitabın dizinini yapabileceğimi ve birkaç gün içinde hazır olmayacaksa sonbahara kalmasının daha doğru olacağını ifade ettim. Makul bulmuştu bu önerimi. 1990'ların sonundan beri yazdığı yazılarda karşımıza çıkan "Müslümanlık" ifadesinin daha iyi anlaşılabilmesi için Âkif Abi'nin bu kitabının muhakkak okunması gerekiyor. Âkif Abi öteden beri İslâmcılık olarak andığımız akıma "Mutlak olanla evrensel boyutu sürekli kollayarak ihmal edilen yerel kaynakları harekete geçirici, tarihsel olanı da yok saymadan kurulacak sağlıklı bağlantıların çok şey katacağına inanıyordu."

Haberiyaat için görüşelim dedikten sonra da öteden beriden hayli konuştuk. Abdurrahman Abi'nin son kitabı; *Kalbin Akletmesi* üzerinde durduk bir miktar. Bu kitabı görmemişti henüz. Daha evvel çıkan iki kitaptan ayrı olduğunu belirttim. Ulaştırmamı söyledi ama nasip olmadı. Neler yaptığımı sorduğunda birkaç kitap hazırladığımı söyledim, Abdurrahman Abi'den Atasoy Abi'den ve başkalarından söz açarak.

Aslında benim açımdan Abdurrahman ve Âkif Abilerimle ilgili tahayyülüm de kendine özgü tuhaflıkları barındırır. Bir Ramazan Bayramı günü Âkif Abi'yi aradım, bayramlaşmak için. Yolda olduğunu maale Kayseri'ye gittiklerini söyledi. Ben otobüsle gittiklerini sanarak, konuşmamı sürdürmek istedim. O ise otomobille gittikle-

Fotograf: Dursun Çiçek

rini belirtme gereği duydu. Tabii benim dünyada asla direksiyon başında görmeyi hayal edemediğim iki isimden biri de böylece eksilmiş oldu. Aşıkâr oldu ama hemen söyleyeyim bir diğeri Abdurrahman Abi'ydi. Bunu kendisine söylediğimde, üzüldü mü sevindi mi, pek çıkaramamıştım, yolculuk telaşındaydı zaten.

Şüphesiz, birinin etkisinde kalmak, tıpkı onun gibi olmak değildir; onun anlayışı ışığında yazmaktır. Kelimeleri yan yana sıralarken hassasiyetlerini göz önünde bulundurmaktır. Âkif Abi'ye ahiren ve gıyaben selam eden bir arkadaşım üç yıl evvel "Son birkaç yılda gazete köşe yazısı yazarlar içinde onun *fikir ciddiyetini* korumasına" hususen dikkat çekmişti. 1997 tarihli "Hayatın devam eden akışı içinde, çoğu kez farkına varmadığımız, önemsemediğimiz, kanıksadığımız gösterge dizgelerini yakalamayı deneyen" *Göstergeler* kitabının önsözünün daha ilk cümlesinde "Günlük bir gazetede yazarak fikir üretilebilir mi?" sorusunu soran birisi için doğru bir tespiti bu. Şunu söylememiz yanlış olmaz sanırım: Âkif Abi'nin çok önemsedığı Necip Fazıl'ın *fikir öfkesi* kendisinde *fikir ciddiyetine* dönüşmüştü. Düşünce üreten gazete yazılarına dair yaptığım bu tespit ve kıyas belki hatalı ama benim nezdimde öyle. Âkif Abi'yle son konuşmamızda bir de neoliberalizm tartışmalarında daha da belirgin olmaya başlayan ilercici gerici neoliberalizm çerçevesinde Heinrich Geiselberger tarafından hazırlanan *Büyük Gerileme: Zamanımızın Ruh Hali Üstüne Uluslararası Bir Tartışma* kitabından bahsettim. Türkiye'deki tartışmalara bu tarz literatürün etkisi üzerinde durduk. Aslında Âkif Abi'nin ancak bir kısmını görebildiğim kütüphanesi bana daima şunu hatırlattı: "Müslümanların düşünce geleneğini yeniden oluşturabilmeleri için var olan tüm birikimlerle birlikte çağdaş ürünleri de dikkatle izlemeleri gerekmektedir."

***

Âkif Abi'nin yazılarıyla, söyleşileriyle tanışıklığım daha eski. Çalışmaları üzerine söz alabilmek için, edebiyat yazılarından gezi notlarına, "hafızası olmayan toplumlara tarihin emanet edeceği hiçbir kalıcı değer olamayacağını" belirgin kılan belgesellerinden fotoğraflarına ya da bir siyaset yorumcusu olarak son on beş yılda yazdıklarında ön plana çıkan vurgulara yoğunlaşılabilir. Bu arada Âkif Abi'nin Endülüs başta olmak üzere, bakışını yansıtan fotoğrafların arasından yayımlanabilecek olanların Hasanali Yıldırım'ın kaleme getireceği metinlerle birlikte bir

ya da birkaç albüm şeklinde yayımlanması onun için gösterilecek en büyük kadirşinaslık olacaktır. Dahası Aliya odaklı metinlerinden küçümen bir Aliya kitabı da bizler ve sonrakiler için çok hayırlı olacaktır. Elbette başka şeyler de yapılmalı. Ama şu anda bunların tümü olmasa da en azından bir kısmı bu yazının gerçekleştirmeyi niyetlendiği hedefin menziline dışarda kalmaya mahkûm. Onunla ruberu karşılaşmam ise hayli geç bir zamana rastlar. İki binli yılların başlarına... Benim onun bir güleç, bir düşünceli haliyle tanışmam Yöneliş Yayınları'ndaki buluşmalardan birinde oldu. Bunu 2009'da yazmıştım, ufarak bir değini şeklinde. Sonraki yıllarda da ağırlıklı olarak yayın mecralarında karşılaştık, buluştuk, konuştuk ve hasbihal ettik. Yöneliş Yayınları kapandıktan sonra Fahrettin, Millet Caddesinde bulunan Küre Yayınları'nda çalışmaya başlamıştı. Bir defa orada karşılaştık, bir defa da Pınar Yayınları'nın Mega Center'daki geniş ofisinde. Aslında bunların hiçbiri 2010 sonrasındaki konuşmalarımızın yerini tutmazdı ama hepsi sanki bunlara zemin hazırlamıştı. Sanırım ilk telefon konuşmamı da Pınar Yayınları'nın bürosunda yaptım kendisiyle. O zamanlar Filistin konulu bir düzyazı derlemesi fikri gündeme gelmişti. *Hece*'de yayımlanan "Kudüs'ü

Âkif Abi'ye ahiren ve gıyaben selam eden bir arkadaşım üç yıl evvel "Son birkaç yılda gazete köşe yazıları yazanlar içinde onun fikir ciddiyetini korumasına" hususen dikkat çekmişti. 1997 tarihli "Hayatın devam eden akışı içinde, çoğu kez farkına varmadığımız, önemsemediğimiz, kanıksadığımız gösterge dizgelerini yakalamayı deneyen" Göstergeler kitabının önsözünün daha ilk cümlesinde "Günlük bir gazetede yazarak fikir üretilebilir mi?" sorusunu soran birisi için doğru bir tespiti bu. Şunu söylememiz yanlış olmaz sanırım: Âkif Abi'nin çok önemsendiği Necip Fazıl'ın fikir öfkesi kendisinde fikir ciddiyetine dönüşmüştü.

Olmayan Filistin" başlıklı yazısı için izin istemiştim. Tamam demesine rağmen bu kitabı çıkarmak nasip olmadı.

Umran'da yayımlanan *Hece* dergisinin özel sayı geleneğini Mehmet Âkif üzerinden ele alan değerimde Âkif Abi'nin "Bir İslam Şairinin Gelecek Tasavvuru" başlıklı yazısına da şöyle atıf yapmıştım. "Âkif Emre'nin Bir İslam Şairinin Gelecek Tasavvuru balıklı yazısı Mehmet Âkif'in algılanması, anlaşılması ve resmi söylemin onu konumlandığı sürgün zirvesinin a(nla)şılmasına katkı sağlayacak yetkinlikte." *Umran* dergisinde 2010

Haziran'ında yayımlanan "İdris Küçükömer Üzerine Bir Soruşturma"yı hazırlarken ona da sorularımı göndermişim. Fakat cevaplamamıştı. "İspanya'daydım hakkını helal et" demişti. Cemil Meriç ve Kemal Tahir bahsinde 1970'lere dair yapmış olduğu tespitlerde dikkate değerdi doğrusu. Sonraki yıllarda Talal Asad'ın bir söyleşi metnini dergi için tercüme ettirmeye niyetlenmiştik. Fakat ilgili metnin daha evvel Dünya Bülteni'nde yayımlandığını fark ettik. Bunun için izin istemek maksadıyla yazdığım "Kaynak gösterdikten sonra ne sakıncası olsun. Ümmet yararı değil mi amaç" diyecekti. Endülüs üzerine de bir söyleşi yapmıştım *Umran* için kendisiyle.

Her şeyi anlatmaya kalkmadan birkaç hususu daha belirteyim: Sanırım 2008'lerde bir defa Fehmi Hüveydi, Cevat Abi ve Se-

fer Abi'yle birlikte önce yemek yemiş ardından AKV'nin Fatih'teki yerinde AKP ve Türkiye siyaseti başta olmak üzere İslâm âleminin değişik konularını ele alıp irdelemiştik. Şu husus dikkatimi çekmişti: Bizler şu ya da bu ölçüde AKP'yi eleştiriyor ve mesafeli bir tutum geliştiriyoorduk. Fehmi Hüveydi ise yılların analitik gazeteciliğini adeta bir yana bırakarak, sonradan bizlere de ulaşacak şekilde tümüyle iyimser bir yorum ileri sürüyor-

du. Şimdi düşünüyorum da o yıllardaki mesafeli tutumumuzu büsbütün muhafaza edebilseydik acaba Türkiye nasıl bir yer olurdu? Cevabı üzerinde düşünmekte yarar var.

Sonraları defalarca bir araya geldiğimiz yazar buluşmaları da oldu. Hatta bir defa pek çok yazarın katıldığı bir toplantıda dış politika odaklı bir sunum da yaptı. Seçtiği konu Avrasya'nın öne çıkışıydı şayet hafızam beni yanıltmıyorsa. Ama nedense bu tür toplantılarda genellikle sessiz kalmayı yeğleyecekti sonraki yıllarda. Muhtemelen bir süre sonra da hatra binaen katıldığı toplantılara gelmeyi bırakacaktı.

Âkif Abi'yle bir konuşmamızda, *Umran*'da konu dâhiline aldığı her mevzuyu işleyişinde insani yönümüzle temas eden bir estetik algısı olan *İz'ler* kitabının yeni baskısı vesilesiyle yayımlanan yazıdan da memnun olduğumu sezmiştim. Hemen ifade etmeliyim ki Âkif Abi'nin bu kitabındaki yazılar onunla aynı yerleri gezip, yazılar ve kitaplar kaleme alanlarla, elbette aynı yerleri ve kısmen de aynı olayları anlatır. Ama *İz'ler* diğerlerinden bir adım daha ileri giderek bize dünya ve kendimiz hakkında bir şeyler anlatmaktan çok sezer. Bu bakımdan *İz'ler*'in ve *Çizgisiz Defter*'in dikkatle okunması ve bunların yeni yetme yazarların metinleriyle karşılaştırılması gerekir. Onun hayata ve olaylara daha çok sanatçı duyarlılığı ile yaklaştığını da anlayabiliriz bu kitaplardan Burada bir noktaya daha dikkat çekmemiz gerekir. Âkif Abi ikinci baskısı yapılan *İz'ler* bir kenarda bırakılırsa 2002'den 2016'ya kadar yazılarından herhangi bir kitap oluşturma yoluna girmemiştir. Bunun bütünlüklü bir kitap fikriyle temelden bir bağlantısı olabilir. Zira *Göstergeler*'i yayımladığında bunu ifade etmişti: "Aslında kitap denilince anlaşılması gerekenin, belli bir düşünce etrafında baştan planlanarak yazılan eser olduğu kanaatindeyim. Her ne kadar bu kitabı oluşturan yazılar, belli bir kalkış noktası gözetilerek yazılmış, kendi içinde tutarlı bütünlüğe sahip olsa da, bilinen anlamda bir kitap değil... Bu nedenle, günlük gazetede belli aralıklarla yayınlanan yazılarımdan yaptığım seçki, eğer dostların samimi teşviki olmasa idi kitaplaşmayacaktı." Gelgelelim bundan öteye uzanan sebepleri de olmalıdır. Üstelik bu zaman zarfında Türkiye'de yazarların şu ya da bu ölçüde, gazete ve dergi yazılarından kitap oluşturma eğilimi günden güne yaygınlık kazanmıştı. Galiba "Neye yarıyor ki", sorusunun ağırlığıyla alakalıydı onun tercihi.

***

Doğrusu Âkif abiyle "samimileşmemiz" ve onu yakından "tanımam" çok zaman aldı. Bu ise Dünya Bülteninin kültür sanat sayfaları sayesinde oldu. Burada yeni dergilerden eski dergilere, bizim mahallenin hallerinden solun/liberallerin hallerine, milliyetçiliklerden İslâm düşüncesine, İslâmcılıktan edebiyata değin onca yazım yayımlandı. Hiç şüphesiz bunların önemli bir kısmı onun sayesinde oldu. Ondan haysiyetli olmayı, siyaseti yorumlamayı, yazarın mesuliyetini ve önceliklerin neler olması gerektiğini öğrendim. İki yıl evvel bir defa "Cemaleddin Latîç izlenimlerini yazsana, gecikmeden yaz" demişti. Bu yazıda bahsi geçen Hüseyin Cozu Efendi için iki koldan hayli araştırma yapmıştık. Paylaşıyor olmanın bereketiydi bu.

Yaşadıklarını/yaşadıklarımızı anlamak kadar anlatmaya da ya da başka bir deyişle anlamaya çalışarak aktardığı Cumartesi yazıları üzerine de konuşmalarımız olurdu. Hayatla ilgili vardı sonuçlar masa başında mantık yürüten bir denemecinin değil, yaşadıklarına hayatına anlam katan değerler çerçevesinde manalandıran birinin vardı sonuçlardır. Bu yazıların geneli sadece zihne dayanmıyordu, çok yönlü, farklı bakış açılarına ve deneyimlere dayalı metinlerle karşı karşıyaydık.

Altı yılı aşan teşriki mesaimizde sitede ele almayı düşündüğüm konuları genellikle ona sorar, istişare eder, birlikte karar verirdik; bazen olabilir derdi, bazen de "kayda değer" düşüncesindeysen yaz, derdi. Vazgeçtiklerimiz olmadı mı, hayli fazla! Birkaç yazım da amme menfaatine aykırı olduğu gerekçesiyle yayımlanmamıştı. Fakat bunları hiçbir zaman sansür olarak görmedim, aslında onunla bir yayın nasıl inşa edilir, nasıl faaliyete geçer, işlevsel kalır bunu da tecrübe ettim. Kimi zaman tecrübelerine müracaat ettiğim de oldu. Sözgelimi merhum Turgut Cansever'in bizim dünyamızda öne çıkmaya başlamasını ele aldığım *Yılkı* dergisinde yayımlanan yazım için epey ayrıntı anlatmıştı Âkif Abi. Bazılarını ise konuşmaya fırsat bulamamıştık bir türlü. Sezai Karakoç'un yargılanmasının etkileri üzerine konuşamadık bir türlü, nasib olmadı. Fethi Gemuhluoğlu'nun *Büyük Doğu* dergisinin ikinci ardılı sayılan *Edebiyat*'a yol açışındaki niyeti de konuştuğumuz onca konu arasında yatkınlıklarımın da etkisiyle benim zihnimde hâlâ capcanlıdır. Diyebilirim ki benim için hayli kapı ve pencere açtı. Bu ve başka konulardaki söyleşilerimizi, onun fikirlerini, kanaatleri, kendi fikirlerimi tüm mahremiyetiyle yazar mıyım sonraki yıllarda, bilemiyorum.

***

Elektronik posta yazışmalarımız da çok tertipli, düzenli değildi. Fakat telefon konuşmalarımız gerçekten sıkıydı... Son altı yılda telefonla ya da ofisinde kim bilir kaç saat konuştuk. Bu yıllarda bir ya da iki aydan uzun bir süreye sarkan görüşmelerimiz enderdi. Bir araya geldiğimizde öncelikli konularımız elbette yayın dünyası, matbuat âlemiydi. Laf aramızda hakkında yazan tınıdıklarının, gazetede ki meselektâşlarının dikkatinden kaçan bir olgudan mutlaka söz etmeliyim. Âkif Abi aynı zamanda bir yayıncıydı, bir editördü. Hep hayıflanırım: Akabe'den İnsan'a oradan Küre Yayınları'na uzanan çizgisinde hep bir yayıncı olarak kalsaydı, kültür dünyamız daha bir başka olmaz mıydı? Bu soruyu sormak, Âkif Abi'nin anonim hale gelen biyografisine bakan herkesin hakkıdır diyerek devam edelim. Onunla "Paşaları" ayrı olduğundan birbirlerini sevmeyen figürlerden hatra binaen yazı verilen dergilere, *İz'ler*'de yer alan Âkif İnan merhum odaklı yazısında "Çıkaracağımız bi gençlik dergisi için fikirlerini almak, mümkünse birer haftalık yazı yazmalarını isteyeceğiz. Heyecanlıyız, çözüm arayışları içindeyiz." şeklinde bahsettiği dergiden *Büyük Doğu* külliyyatına, şahsî hırstan kurulan ikinci yayınevinden umut yıkımına sebep olan orta yaşlılara, alternatif tarihçiliğin açmazlarından yetmişlere dönüşün sahte göstergelerine değin uzanırdı yayın dünyası etrafındaki konuşmalarımız. Dünya Bülteni'ndeki geniş ve dar odalarında da kitaplardan, dergilerden, tercümelemlerden ve etkinliklerden bahseder ve dertleşirdik. Zaten masasının üzeri hep kitaplar ve dergilerle dolu olurdu, belki onların arasına mevzilenen bilgisayarıyla iş yapmayı alışkanlık edinmişti. Ayrıca Dünya Bülteni'nin ilk ofisindeki odasının duvarında yer alan hariya da dikkat çekiciydi. Bu aslında: "Haritaların da birer ideolojisinin olabileceğini, önümüzde duran girinti çıkıntıların çizerlerinin dünya görüşleri ile yakından ilişkili olabileceğini" ihsas ettiren bakışının da bir yansımasıydı.

Telefonla konuşmalarımızdan söz ettim. Bir haftadır, görüşme kayıtlarıma bakıyorum. Son bir yıl içinde Âkif Abi'yle hangi tarihlerde nelerden söz etmişiz diye hatırlamaya çalışıyorum. Zira yeni bir şeyler okuduğumda, gördüğümde ve işittiğimde onunla konuşmak, ona danışmak, onunla dertleşmek isterdim. Merhum Mahir İz'in *Minyeli Abdullah* üzerine kaleme aldığı mektubu yollamadım ona. Necip Fazıl'dan bahseden Fransızca

romanın adını da. Bir haftadır kitaplarımı daha sık karıştırdım. Yazdıkları tıpa tıp kendisine benzeyen, kelimelerine sesi sinmiş ender yazarlarımızdan biri olduğunu gördüm. Bir de 1990'lardan bu yana nelerin dönüştüğünü... Şu anda karşımda konuşuyormuş gibi sesi kulaklarımda. Bense cep telefonumda Âkif Abi'nin numarasını daha ne kadar silmeden muhafaza edebileceğim diye düşünmekteyim.

Zordu bu yazıya başlamak, zor oldu neleri yazacağımı belirlemek ve bitirmek. Hasılı Âkif Abi, benim için okumanın, irdelemenin ve muhasebenin heyecanını her dem diri tutmak demektir. Bu bakımdan o benim nazarımda sadece aynı haber portalında yazılarının yayımlandığı biri değildi, olamazdı. Bundan daha öte bir iletişim, çalışma düzeni, düşünme yoluydu... Öznellik ve nesnellik arasındaki entelektüel eleştirinin ritmini yakalamaktı. Âkif Abi'nin dünyasında yazmak, okumak ve dünyaya Müslümanca bakmak birbirleriyle yakından ilişkili üç kavramdı. Yazarlığın sadece birtakım kitaplar yazmakla değil, dünyaya belli bir açıdan bakıp, onu belli bir biçimde görmeyi ve göstermeyi içerdiğini eylemiyle ispatladı. Sevdiği konular, durumlar ve ayrıntılar yanında dertlerini de içeren dahası gazeteciliğin gününbirlik tuzaklarından sakınmanın ispatı olan *Göstergeler* bunun ilk adımı, *Küreselliğin Fay Hattı* ise başka bir çerçeveden ispatıdır. Sahi bu kitaplar yayımlandığında kültür dünyasında nasıl bir karşılık bulmuştu? Şaşılacak bir durum ama bilmiyorum. Oysa kenarda, köşede kalmış bir yazar değildi Âkif Emre. Bugünkü o iğrenç ifadeyle, hiçbir zaman "marka" olmamıştı. Bildiğim bu kitapların benim zihnindeki Âkif Abi'yi oluşturan dört köşe taşından ikisi olduğudur. Öyle ki sadece bunlardan hareketle onun tüm yazıları tasnif edilip, öncelediği hususlar, meseleleri ve hassasiyetleri kavranabilir.

Gördüğünüz üzere tek boyutlu bir anlatım çıkmadı ortaya. Tekrar başa dönelim. İçimde kaldı, söyleyecek zamanım olmasına rağmen, söyleyemedim: *Çizgisiz Defter*'e daha sık bakıyorum abi, demek isterdim sana, kitabın hakkındaki kanaatlerini anımsayarak. Ne yazık ki aynı zamanda dünya gözüyle gördüğün son kitabın olduğunu düşünerek. En iyisi başka vesilelerle onunla kaldığım yerden konuşmaya devam etmek.

Âkif Abi'ne Cenab-ı Rabbülemininden rahmetler diliyor, makamının Cennet-i a'lâ olmasını niyaz ediyorum.